



Det samfunnsvitenskapelige fakultet

Referanse

2019/2872-RAMY

Dato

12.04.2019

## Årsrapport 2018 - Institutt for økonomi

Viser til brev fra Det samfunnsvitenskapelige fakultet datert 08.03.2019 med bestilling til instituttene om å utarbeide årsrapport for utdanning for 2018. Følgende årsrapport ble vedtatt i instituttrådet for Institutt for økonomi 11.04.2019:

### Oppfølging av instituttets utdanningsmelding for 2017

Instituttet har igangsatt følgende tiltak de siste året:

- Innføring av mentorordning som tilbud for førsteårsstudenter. Ordningen ble prøvd ut for første gang høsten 2018, hvor alle nye studenter på bachelornivå og årsstudiet fikk tilbud om et uformelt møte med instituttets seminarkoordinator.
- Utrulling av arbeidslivsrettede profiler på alle gradsprogram. Profilene er foreslåtte sammensetninger av emner for dem som ønsker tydeligere fordypning i løpet av studiet. Profilene «Velferd og politikk» og «Bedrift, strategi og marked» er anbefalt henholdsvis for dem som sikter seg inn mot å jobbe i offentlig og privat sektor. Listen over emner vil bli oppdatert jevnlig og vil derfor endre seg over tid, men vil alltid bestå av emner som naturlig hører sammen innenfor de to profilene. Man kan velge fordypning etter egne ønsker, og kombinere emner på tvers av profilene.
- Som et ledd i tiltaket beskrevet over, har man på masterprogrammet også inngått et nærmere samarbeid med Norges Handelshøyskole (NHH) og inkludert flere valgemner derfra som en del av fagprofilene. En bevisstgjøring rundt at studentene kan ta 25% av graden ved NHH har blitt brukt som et rekrutteringsvirkemiddel gjennom en oppdatering av teksten på programsiden på nett, hvor denne muligheten har blitt mer fremtredende formidlet.
- Instituttet testet høsten 2018 et nytt tiltak på emnet ECON100, hvor man ba seminarlederne som retter oppgavene om å sette av 10 minutter ekstra per besvarelse for å kunne gi mer utfyllende tilbakemeldinger. Dette for at studentene skulle få mer igjen for innsatsen de legger inn i besvarelsen av de obligatoriske oppgavene.

Dette er et UiB-internt notat som godkjennes elektronisk i ePhorte

- Økt fokus på internasjonalisering gjennom flere nye utvekslingsavtaler. Nye avtaler har blitt inngått og gjort tilgjengelig for studentene med blant annet UC Berkeley, Exeter University og Københavns Universitet.
- Flere fagarrangementer for studentene, blant annet egen karrieredag og presentasjoner i anledning fremlegging av statsbudsjettet.

## Emne- og programevaluering for 2018

### Oversikt over emne- og programevalueringer for 2018

*(Oppgi hvilke emner og programmer som ble evaluert i 2018, særlig viktige punkter fra emne- og programevalueringene og gi kort beskrivelse av hvordan disse vil bli fulgt opp i 2019. Bruk tabellen under)*

Emne/program	Punkter fra evaluering	Plan for oppfølging
<i>Alle emner evalueres hvert semester</i>	<i>Særlig dårlige/overraskende resultater følges opp av ledelsen</i>	<i>Gjøres hovedsakelig av emneansvarlig selv</i>
<i>Programevaluering fra programsensor i Politisk økonomi</i>	<i>Gjøre spesialisering i adm.org. enklere</i>	<i>Undervisningslederne ved de to instituttene diskuterer dette samtidig med revisjon på bakgrunn av overgang til emner på 10stp ved adm.org.</i>
<i>Programevaluering fra programsensor på Bachelor, profesjon og årsstudiene under utarbeidelse</i>	<i>Studentundersøkelsen fra 2018 gjennomgått</i>	<i>Forbedringer for 2019-versjonen implementeres april 2019.</i>

Alle emner som gikk i 2018 ble som vanlig evaluert ved endt undervisningssemester.

## Gjennomføringstall for 2018

### Vurdering av instituttets studiepoeng- og kandidatproduksjon

*(Bruk DBH-rapporten som dere får tilsendt fra fakultetet i slutten av mars til å gå igjennom studiepoeng per student og kandidatproduksjonen for deres studieprogram. Gi en kort beskrivelse av utviklingen og av hvordan instituttet arbeider for å øke produksjonen.)*

Kandidatproduksjonen på bachelor og master i 2018 viste en nedgang sammenlignet med 2017, men merk at produksjonen var uvanlig høy i 2017. Ser vi på årene 2015-2018, ligger årets bachelorproduksjon bare litt under snittet, og masterproduksjonen noe over. Det var stor prosentvis nedgang på både Politisk økonomi og Profesjonsstudiet, men dette er svært små program (gjennomsnittlig 5 og 4 kandidater, henholdsvis), slik at bare noen få kandidater fra eller til gir store utslag.

Den samlede studiepoengproduksjonen på instituttet går ned med 35 årsheter, som tilsvarer ca 10 %. Ser vi derimot på studiepoengproduksjonen pr. student, har denne vært forbausende stabil (både i 2016, 2017 og 2018 lå den på 42; opp fra 40 i 2015). Dette er like under fakultetssnittet på 44. Bryter vi det ned på studieprogram og sammenligner med 2017, finner vi en økning på politisk økonomi og årsstudium, en nedgang på master og profesjon, og ingen endring på ordinær bachelor.

I tillegg til kvalitet og effektivitet i undervisningen for de studentene som er inne i programmene, avhenger produksjonen vår av inntakskvalitet og –kvantitet. Vi arbeider målrettet for å ha fokus på alle disse komponentene. Vi nevner bl.a.

- Opptapping av rekrutteringsinnsatsen til bachelor gjennom økt innsats på sosiale medier og på våre egne nettsider (i samarbeid med KA),
- Møter med bachelorstudentene for å rekruttere til master
- Revidering av studieprogrammene for å bedre rekrutteringen og, ikke minst, redusere frafallet. På bachelorprogrammet prøver vi å gjøre studiet mere attraktivt det siste året ved å styrke tilbudet av egne valgemner (flere emner på 200-nivå pluss utvikling av fagprofiler. Dette arbeidet ble påbegynt i 2018 og er videreført i 2019; se annet sted i denne meldingen for detaljer). Klarer vi å holde på studentene i større grad enn nå, vil dette øke kandidat- og studiepoengproduksjonen på bachelorprogrammet, men også bedre rekrutteringspotensialet for masterprogrammet.
- Vi bestreber oss også på å beholde eller forbedre karakternivået på alle program. F.eks. samarbeidet vi med SA og fakultetet under prøveopptaket sommeren 2018 for å optimalisere forholdet mellom inntaksstørrelse og karakternivå, noe vi akter å gjenta denne sommeren.

## Studieportefølje og dimensjonering

### Planer for nedlegging, oppretting eller endring av studieprogram

En utvetydig tilbakemelding i KOMIVAL-rapporten var at undervisningstilbudet vårt i statistikk/økonometri på bachelornivå ikke var godt nok. Vi har tatt denne meldingen til følge og arbeider nå med en gjennomgripende endring. For det første tar vi sikte på å doble omfanget, fra ett til to kurs/10 til 20 sp. Det første kurset vil fokusere på teori, det andre på anvendelser. En såpass omfattende omlegging på bachelor vil få konsekvenser for økonometriundervisning på master. I løpet av kort tid vil det bli utarbeidet mandat og opprettet en komite som skal utrede temaet i sin fulle bredde.

Vi er i ferd med å utrede mulighetene for å opprette et sivilingeniørprogram innen økonomi/IT, men dette arbeidet er i skrivende stund på et veldig tidlig stadium.

### Vurdering av dimensjonering av instituttets studieprogram (studieplasser, undervisningsressurser)

*(Oppgi kort instituttets vurdering av størrelsen på studieprogrammene i forhold til undervisningsressurser ved instituttet)*

På bachelornivå er kapasiteten på de fleste kurs i praksis begrenset kun av kapasiteten på forelesningssalene. Vi skalerer opp seminarvirksomheten i tråd med størrelsen på kursene, og mener vi kan gi et godt tilbud så lenge det ikke blir trengsel i salene. Det betyr at vi fint tåler dagens størrelse på bachelor, profesjon, politisk økonomi og årsstudier, og gjerne kan ta flere studenter så lenge nivået er godt nok. Det siste betyr at vi primært ønsker å ta inn flere årsstudenter, som har vesentlig høyere karakterer enn de andre gruppene. Å tilstrebe å la bachelor, politisk økonomi og årsstudentene ha samme inntakskrav mener vi bidrar til effektiv allokering av studenter:

- 1) Med høyere krav på årsstudiene (som nå), kan studenter som i større grad er usikre på om de ønsker å gå et helt treårig løp (og derfor burde tatt årsstudiet), velge å ta bachelor i samfunnsøkonomi eller politisk økonomi. Dette bidrar til at frafallsraten på disse programmene blir kunstig stor, det gir mangelfull stabilitet i programmene og det kan ødelegge for de andre studentene på disse programmene.
- 2) Flere studenter melder at en viktig grunn til å gå på årsstudiene fremfor et annet studium er at de ønsker å fullføre det de begynner på (heller enn å hoppe av et halvgått bachelorkurs). Selv om vi klarer å presse noen studenter over på et bachelorprogram ved å ha høyere krav på årsstudiene, vil studenter med dette

motivet for å velge årsstudiene kunne velge å finne på noe annet – selv om de ønsker å studere et år. Dette er både dårlig økonomi og dårlig for studenten det gjelder.

Merk også at årsstudentene våre kun skal ta ECON-emner i sitt anbefalte opplegg, og således ikke blir en ekstrabyrde for ex.phil.-opplegget, som vi tidligere er blitt forelagt som en ulempe med å ta inn mange årsstudenter.

På masternivå har vi kapasitet til å ta inn noen flere studenter, men vi er meget bekymret for at vi ikke lenger kan holde vårt B/C-snitt, men må forholde oss til det nye, sentrale C-kravet. Vi har derfor jobbet målrettet for å få opp interessen for vårt masterstudium, men vi vil også meget klart hevde at grensen på 25 studieplasser må være absolutt så lenge karaktersnittet er under B/C.

Instituttet er i en presset situasjon når det gjelder å skaffe forelesere til alle emnene i de ulike programmene. Dette skyldes ikke minst at fire av våre professorer er blitt pensjonister i løpet av kort tid (to av dem i 2018) og en fjerde står for tur sommeren 2019 uten at dette er blitt kompensert for fullt ut. Frikjøp av flere i staben bidrar i samme retning, men de skaffer til gjengjeld midler som gjør at vi kan kjøpe inn undervisningskrefter. Vi har inngått emeritus-avtaler med de som har gått av med pensjon, og betaler dem for å fortsette med veiledning og undervisning. I tillegg har vi i 2018 ansatt to personer i bistilling til å undervise i henholdsvis makro på 200-nivå og matematikk på 100-nivå. Ordningen med betaling av emeritus-staben og innkjøp av undervisere fungerer for tiden fint, men er avhengig av at tilgang på frikjøpsmidler, som er utenfor instituttets kontroll.

### **Utdanningssatsinger knyttet til [UiBs satsingsområder](#)**

Institutt for økonomi har ingen utdanningssatsinger som spesifikt er knyttet til UiBs satsningsområder på globale samfunnsutfordringer, marin forskning og klima og energiomstilling.

### **Prosjekter/planer knyttet til satsingsområder i [Handlingsplan for kvalitet i utdanning](#) for 2018/2019**

Instituttet har følgende planer for tiltak knyttet til økt kvalitet i utdanning:

- Økt fokus på bruk av digitale verktøy. Dette er allerede igangsatt blant annet i emnet ECON150 – Marked og moral, hvor studentene kan velge å levere inn besvarelse av obligatorisk oppgave i podkastformat. Flere forelesere bruker også mentometerapparater i undervisningen for å sørge for mer studentaktive forelesninger. Instituttet har påkostet både disse og en ny e-tavle til seminarrommet hvor undervisningen på masternivå foregår.
- E-tavlen, Wacom Cintiq, består av en flat berøringsskjerm (touchscreen) hvor pekepenn, digital penn eller fingertuppen brukes til å styre/jobbe med enheten i stedet for et tastatur eller mus. Flere forelesere hos oss har byttet ut tavle og Powerpoint med Windows Surface og elektronisk penn. Fordelen over tavlebruk er at notatene kan gjøres tilgjengelige i etterkant, og at foreleser kan stå vendt mot forsamlingen hele tiden. Tavle og nettbrett har begge en fordel vis-a-vis Powerpoint i og med at det gir større fleksibilitet og muligheter til å tilpasse innholdet til forsamlingen.

- Man har tidligere benyttet seg av UiBs videonotat-løsning for opptak av forelesninger i noen emner. Opptakene blir automatisk gjort tilgjengelig på emnesiden i Mitt UiB. Dette vil man fortsette med i de emner foreleserne mener det er formålstjenlig.
- Økt bevisstgjøring av studentmassen rundt de nye arbeidslivsrettede fagprofilene, samt en videreutvikling av innholdet i disse.
- Totalt fire emner, henholdsvis to på bachelor og master, blir undervist på engelsk høsten 2019.
- Instituttet har allerede et praksisemnetilbud, ECON381, til studentene på profesjonsstudiet. Det er ønskelig å tilby praksismuligheter til studenter på andre programmer også, men dette vil kreve en betydelig økt tilførsel av ressurser både faglig og administrativt.
- Videreutvikling av mentorordningen under planlegging. Seminarlederne, som er nærmest på studentene, får mentorsansvar (første år) i en prøveordning. Evt. kurs fra Sammen/SA inkorporeres i opplegget.

### Tiltak knyttet til følgende satsingsområder

- Økt utveksling
- Økt gjennomstrømming
- Økt etter- og videreutdanningstilbud
- Instituttet har økt fokuset på utveksling ved å utbedre tilbudet av avtaler som er tilgjengelig for studentene på alle programmer, som beskrevet under «Oppfølging av instituttets utdanningsmelding for 2017» over. Dette arbeidet vil fortsette, og flere nye avtaler er nære ved å bli inngått. Man har også nylig valgt å melde seg på nettverket for utveksling mellom institusjoner som tilbyr økonomiutdanning i de Nordiske landene (NOREK) igjen, noe som også tilgjengeliggjør et stort antall flere utvekslingsmuligheter for studentene våre.
- Instituttet ønsker i større grad enn tidligere å oppfordre studenter på årsstudiet i samfunnsøkonomi til å søke overgang til bachelorprogrammet. Dette fordi karakterstatistikken avslører at flere av disse er meget sterke studenter. Da den anbefalte oppbyggingen av et årsstudium er den samme som det første året i en bachelorgrad mener man at dette kan være et enkelt, men også svært virkningsfullt tiltak for å øke produksjonen av både studiepoeng og kandidater.
- Instituttet bidrar allerede til et etter- og videreutdanningstilbud med deltidsstudiet HELØK610 – Helseøkonomi. Dette vil bli videreført.

Vennlig hilsen

Kjell Vaage  
instituttleder

Rannveig Nina Myklebust  
administrasjonssjef